

SPREEK
TAAL 1

Gezondheid

vanDale

VOOR BEGINNENDE SPREKERS VAN
HET NEDERLANDS (NIVEAU 0-A1+)

MODULE 11: DEZE MODULE IS ONDERDEEL
VAN EEN VIJFTIENDELIGE SERIE

Gezondheid

1. Ben je ziek?	p. 1
2. Bij de huisarts	p. 7
3. In de apotheek	p. 14
4. Bewegen is gezond	p. 22
5. Praktijkopdracht	p. 29
6. Overzicht woorden en
standaardzinnetjes	p. 30
7. Begeleidershandleiding	p. 31

bekijk foto / plaatje /
ding / mens

praat samen

wijs aan

luister naar begeleider /
andere mensen

luister naar audio op
www.vandale.nl/spreektaal

zeg na / geef antwoord

zeg het gesprek na /
maak het gesprek af

tik op de tafel

sta op

een spelletje

naar buiten

info

kijk in de handleiding

1. Ben je ziek?

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

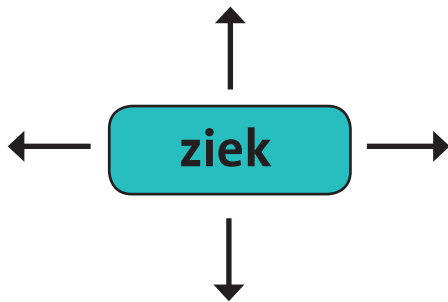
Ben jij vaak ziek?

Wat heb je dan?

Wie zorgt er voor je als je ziek bent?

2. Praat met je begeleider. Waar denk je aan bij het woord 'ziek'?

3. Luister naar het gesprek *Ben je ziek?*. Je hoort Paula en Mirka.

4. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Waar heeft Mirka pijn?

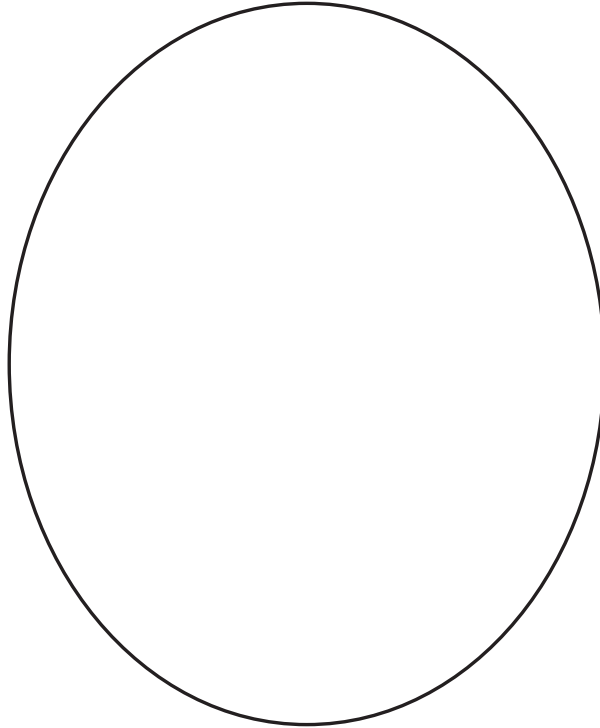

5. Kijk en luister naar je begeleider.

Hoofd, schouder, teen, ...

6. Luister naar je begeleider. Wat hoor je? Teken het gezicht.

7. Luister naar je begeleider. Is het waar of niet waar? Wijs aan.

1. Ik heb drie handen.
2. Ik heb twee benen.
3. Een voet heeft acht tenen.
4. Ik heb één neus.
5. Ik heb drie knieën.
6. Mijn linkerhand heeft vijf vingers.

8. Taalriedel

Ben je ziek?

Ben je ziek?

Ja, ik heb hoofdpijn.

Ja, ik heb hoofdpijn.

Wat vervelend!

Wat vervelend!

En ik heb buikpijn.

En ik heb buikpijn.

Beterschap.

Beterschap.

9. Luister naar je begeleider. Hoor je een vraag? Wijs aan.

10. Luister naar je begeleider. Je begeleider stelt een vraag. Wat kun je antwoorden? Bedenk zoveel mogelijk antwoorden.

Waar heb je pijn?

Ik heb pijn in m'n

Hoe voel je je? Ik voel mij

11. Zeg het gesprek na.

Paula: Hé Mirka, ben je ziek?
 Mirka: Ja, ik heb pijn in mijn oor.
 Paula: Heb je ook koorts?
 Mirka: Nee, ik heb geen koorts.
 Paula: Zal ik een paracetamol voor je pakken?
 Mirka: Ja, graag.

12. Luister naar je begeleider. Je begeleider stelt een vraag. Wat kun je antwoorden? Bedenk zoveel mogelijk antwoorden.

Hoe gaat het?

13. Maak het gesprek compleet.

Je bent ziek. Je vriend komt op bezoek. Hij vraagt hoe het met je gaat?

Angelo: Hoi!
 Ik:
 Angelo: Hoe gaat het?
 Ik:
 Angelo: Wat heb je dan?
 Ik:
 Angelo: Heb je ook koorts?
 Ik:
 Angelo: Beterschap!

14. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag aan de ander hoe het gaat. Vertel de ander dat je ziek bent.
 De ander reageert.

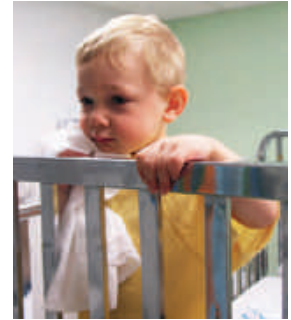

15. Spelletje

Wat zie je op het plaatje? Zoek hetzelfde plaatje.

16. Je kind is ziek. Zij kan niet naar school.
Je belt de school.
Je vertelt dat je kind ziek is.
Voer het gesprek met de school.

17. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen.
Bedenk je eigen verhaal.

Wie zijn deze mensen?
Hoe heten ze?
Waar wonen ze?
Hoe oud zijn ze?
Wat is er aan de hand?
Hoe voelt de man zich?

2. Bij de huisarts

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

Ga je vaak naar de huisarts? Waarvoor?

Wie gaat met je mee naar de huisarts?

Kun je aan de huisarts uitleggen wat je klachten zijn?

2. Kijk naar de plaatjes en luister naar je begeleider.

Jan is verkouden. Hij heeft keelpijn.
Hij hoest de hele dag.
Soms moet hij niezen.

Mounir voelt zich niet lekker. Hij is misselijk en hij heeft buikpijn. Hij moet overgeven. Hij hoeft vandaag niets meer te eten.

Annemarie heeft een ongeluk gehad. Zij heeft pijn aan haar arm. Haar arm is gebroken.

3. Luister naar het gesprek *Bij de huisarts*.
Je hoort de huisarts en mevrouw Winter.

4. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Wat is de klacht van mevrouw Winter?

5. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Mevrouw Winter krijgt een recept van de huisarts.
Welk medicijn staat op het recept?

6. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest het gesprek voor. Hoor je het woord 'plek'?
Tik op de tafel als je het woord 'plek' hoort.

7. Bekijk de folder van huisarts Boeijen. Je begeleider stelt een vraag. Wijs het antwoord aan.

Het is zaterdag 15.00 uur. Je dochter van zeven maanden is ziek. Ze heeft hoge koorts en ze wil niet drinken. Je wilt naar de dokter. Welk telefoonnummer moet je bellen?

075 6754321

075 6554400

122

Huisarts Boeijen

Noorderven 77
1587 DD Wormerveer
Tel. 075 6754321

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag van **8.00 tot 17.00 uur**.
Op donderdagmiddag is de praktijk gesloten.
Voor spoedgevallen belt u **112** of **075 6754321**.

's Avonds, 's nachts en in
het weekend belt u de
Huisartsenpost: **075 – 6554400**

8. Luister naar je begeleider. Hoeveel woorden hoor je?
Steek het aantal vingers op.

9. Taalriedel

Goedemorgen mevrouw.

Goedemorgen mevrouw.

Goedemorgen dokter.

Goedemorgen dokter.

Wat kan ik voor u doen?

Wat kan ik voor u doen?

Ik hoest de hele dag.

Ik hoest de hele dag.

Heeft u ook koorts?

Heeft u ook koorts?

Nee, dat niet.

Nee, dat niet.

U krijgt van mij een drankje.

U krijgt van mij een drankje.

Dank u wel.

Dank u wel.

Sterkte ermee!

Sterkte ermee!

10. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Goedemorgen mevrouw Winter.
2. Goedemorgen dokter.
3. Wat kan ik voor u doen?
4. Ik heb jeuk.
5. U krijgt van mij een zalf.
6. Hoe lang moet ik de zalf gebruiken?
7. Alstublieft, het recept.
8. Bedankt dokter.
9. Dag mevrouw. Sterkte ermee!

11. Zeg het gesprek na.

Huisarts:	Goedemorgen Jay.
Jay:	Dag dokter.
Huisarts:	Wat is er aan de hand?
Jay:	Ik heb pijn in mijn rug.
Huisarts:	Hoe lang heb je al pijn in je rug?
Jay:	Drie dagen.
Huisarts:	Ik ga even kijken.
	Doe je trui maar uit.

12. Luister naar je begeleider. Je begeleider stelt een vraag. Wat kun je antwoorden? Bedenk zoveel mogelijk antwoorden.

Wat is er aan de hand?

- > Ik ben
- > Ik voel me niet
- > Ik heb pijn in m'n
- > Ik heb

13. Maak de zin af.

Wat zijn je klachten?

Ik voel me niet lekker. Ik heb

Voorbeeld:

Ik voel me niet lekker. Ik heb

koorts.

Ik voel me niet lekker. Ik heb

hoofdpijn en koorts.

14. Maak het gesprek compleet.

Je loopt op straat. Je voelt je niet lekker. Je hebt rugpijn. Je ziet je buurman.
Hij vraagt hoe het met je gaat. Voer het gesprek.

Berkay: Hoe gaat het met je?

Ik:

Berkay: Wat is er aan de hand?

Ik:

Berkay: Ben je al bij de dokter geweest?

Ik:

Berkay: Beterschap!

Ik:

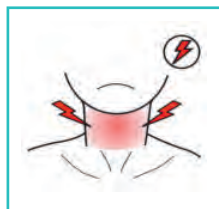
15. Maak een praatje.

Loop rond. Je voelt je niet lekker. Vertel je klacht aan een ander.

16. Praat samen.

Jan voelt zich niet lekker. Beschrijf de plaatjes.

17. Je bent al een paar dagen ziek. Je hebt hoofdpijn en koorts (39°C).
Je neus zit dicht en je hoest veel. Je gaat naar de huisarts.
Vertel wat je klachten zijn. Voer het gesprek.

18. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen.
Bedenk je eigen verhaal.

Wie zijn deze mensen?
Waar zijn ze?
Wat voor klachten heeft de
vrouw rechts op de foto?

Is ze getrouwd?
Heeft ze kinderen?
Wat is haar beroep?

3. In de apotheek

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

Wat koop je bij de apotheek?

Welke informatie krijg je bij de apotheek?

Moet je betalen bij de apotheek?

2. Luister naar het gesprek *In de apotheek (1)*. Je hoort een medewerker van de apotheek en meneer Bakir.

3. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Welk medicijn krijgt meneer Bakir? Wijs het medicijn aan.

tabletten

zalf

druppels

4. Praat met je begeleider.

Meneer Bakir krijgt oordruppels. Welke medicijnen ken je nog meer?
Welke medicijnen gebruik je zelf?
Vind je het vervelend om medicijnen te gebruiken?

5. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een tekstje voor. Welk plaatje hoort bij het tekstje? Wijs het goede plaatje aan.

6. **Luister naar het gesprek *In de apotheek* (2).**
Je hoort een medewerker van de apotheek en Lana.

7. **Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.**

De mevrouw koopt een hoestdrankje. Voor wie koopt ze het drankje?

8. **Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een gesprekje voor. Welk woord hoor je?**

Goedemorgen.
Dag

Mijn naam is Bakir.
Kunt u uw naam?

Kan ik u helpen?
Ja, ik wil een

Zegt u het maar.
Ik kom mijn halen.

Beterschap.
Dank u wel. Tot

Bedankt.
Het beste met uw

9. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest een aantal woorden voor. Waar ligt het accent in het woord?
Tik op de tafel. Luister naar het voorbeeld.

Voorbeeld:

Mohammed – huisarts – goedemorgen

10. Taalriedel

Goedemorgen.

Goedemorgen.

Dag meneer.

Dag meneer.

Zegt u het maar.

Zegt u het maar.

Ik kom mijn medicijnen halen.

Ik kom mijn medicijnen halen.

Alstublieft, uw medicijnen.

Alstublieft, uw medicijnen.

Heeft u nog vragen?

Heeft u nog vragen?

Nee, alles is duidelijk.

Nee, alles is duidelijk.

Sterkte ermee!

Sterkte ermee!

Dank u wel.

Dank u wel.

11. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Hallo, kan ik u helpen?
2. Heeft u voor mij een hoestdrankje?
3. Het is voor mijn dochter.
4. Hoe oud is ze?
5. Ze is zeven jaar.
6. Ze heeft griep.
7. Het beste met uw dochter.

12. Luister naar je begeleider. Welk woord hoort er niet bij?

1. de druppels – de pillen – het drankje – de buikpijn
2. beterschap – sterkte ermee – gefeliciteerd – het beste
3. de zalf – de rug – het been – de schouder
4. ziek – verkouden – misselijk - goedemorgen

13. Zeg het gesprek na.

Medewerker:	Dag meneer.
Klant:	Goedemorgen.
Medewerker:	Zegt u het maar.
Meneer Bakir:	Ik kom mijn oordruppels halen.
Medewerker:	Wat is uw naam?
Meneer Bakir:	Bakir.
Medewerker:	Kunt u dat even spellen?
Meneer Bakir:	B-A-K-I-R.
Medewerker:	Een ogenblikje.

14. Praat met je begeleider.

Wat is je naam?

Kun je je naam spellen?

15. Maak het gesprek compleet. (1)

Je bent in de apotheek. Je komt je medicijnen halen.

Voer het gesprek met de medewerker van de apotheek.

Medewerker:	Kan ik u helpen?
Ik:	
Medewerker:	Wat is uw naam?
Ik:	
Medewerker:	Kunt u dat even spellen?
Ik:	
Medewerker:	Alstublieft, uw medicijnen.
Ik:	
Medewerker:	Heeft u nog vragen?
Ik:	
Medewerker:	Tot ziens.
Ik:	

16. Maak het gesprek compleet. (2)

Je bent in de apotheek. Je hebt neusdruppels nodig voor je moeder. Voer het gesprek met de medewerker van de apotheek.

Medewerker: Goedemorgen.
Ik:
Medewerker: Zegt u het maar.
Ik:
Medewerker: Is het voor uzelf?
Ik:
Medewerker: Alstublieft.
Ik:
Medewerker: Ze mag de druppels maximaal drie keer per dag gebruiken.
Ik:
Medewerker: Goedemiddag!
Ik:

17. Maak een praatje.

Loop rond. Vertel aan de ander hoe je heet en spel je naam.

18. Luister nog een keer naar het gesprek *In de apotheek* (2) en geef antwoord.

Lana koopt een hoestdrankje voor haar dochter. Wat kun je nog meer vertellen over haar dochter?

19. Je bent ziek. Je hebt koorts, je bent misselijk en je moet steeds overgeven. De dokter heeft je een recept voorgeschreven voor maagtabletten. Ga naar de apotheek en haal je medicijn. Voer het gesprek met de medewerker van de apotheek.

20. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.

Wie zijn deze mensen?
Waar zijn ze?
Waar praten ze over?
Hoe gaat het met de vrouw rechts op de foto?
Is ze blij?

4. Bewegen is gezond

1. Bekijk de foto's en praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto's?

Vinden ze het leuk?

Doe jij ook aan sport? Welke sport doe je?

Doen jouw kinderen aan sport?

Vind je het belangrijk om te bewegen? Waarom?

2. Praat met je begeleider.

Welke sporten zie je?
Is sporten altijd gezond?

**3. Luister naar het telefoongesprek *Bewegen is gezond (1)*.
Je hoort Marcel en Josh.**

4. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en wijs aan.

Gaat Josh mee naar de sportschool?

ja

nee

5. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en geef antwoord.

Wat is er aan de hand met Josh?

6. Luister naar het gesprek *Bewegen is gezond (2)*.
Je hoort Dilek en Suzanne.

7. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Hoeveel minuten moet je per dag bewegen?

30

60

8. Praat met je begeleider. Hoeveel minuten per dag beweeg jij?

	lopen	fietsen	sporten	huis en tuin	actie	totaal
maandag						
dinsdag						
woensdag						
donderdag						
vrijdag						
zaterdag						
zondag						

9. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest een gesprek voor. Hoor je het woord 'arm'?
Tik op de tafel als je het woord 'arm' hoort.

10. Luister naar je begeleider? Hoeveel woorden hoor je? Steek het aantal vingers op.

11. Taalriedel

Ga je mee wandelen?

Ga je mee wandelen?

Nee, ik ben moe.

Nee, ik ben moe.

Ga je mee fietsen?

Ga je mee fietsen?

Nee, ik ben moe.

Nee, ik ben moe.

Ga je mee zwemmen?

Ga je mee zwemmen.

Nee, ik ben moe.

Nee, ik ben moe.

Ga je mee schaatsen?

Ga je mee schaatsen.

Ja leuk. Ik ga mee!

Ja leuk. Ik ga mee!

12. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Ga je mee naar de sportschool?
2. Nee, ik kan niet.
3. Ik heb mijn arm gebroken.
4. Wat is er gebeurd?
5. Ik ben gevallen.
6. Precies op mijn arm.
7. Wat vervelend.
8. Sterkte ermee!

13. Zeg het gesprek na.

Mikel: Hoi Josh, met Mikel. Hoe gaat het?
Josh: Niet goed. Ik heb mijn arm gebroken.
Mikel: O! Wat is er gebeurd?
Josh: Ik ben gevallen. Precies op mijn arm.
Mikel: Wat vervelend! Heb je veel pijn?
Josh: Nee hoor, dat valt wel mee.
Mikel: Nou, sterkte ermee!

14. Luister nog een keer naar het gesprek tussen Dilek en Suzanne. (*Bewegen is gezond (2)*) Geef antwoord op de vraag.

Wat doet Dilek elke dag?

Zij
Zij
Zij
Zij

15. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Stel de vragen aan een ander. De ander reageert.

Doe je aan sport?
Welke sport doe je?

16. Maak het gesprek compleet.

Een vriend vraagt of je mee gaat naar de sportschool. Je kunt niet, want je hebt pijn in je schouder. Voer het gesprek met je vriend.

Angelo:	Hoi
Ik:	
Angelo:	Ga je mee naar de sportschool.
Ik:	
Angelo:	Oh, wat is er gebeurd?
Ik:	
Angelo:	Heb je veel pijn?
Ik:	
Angelo:	Beterschap.
Ik:	

17. Spelletje

Kijk en beweeg.

18. Je begeleider vertelt een verhaal. Luister naar het verhaal.
Vertel het verhaal precies na.

19. Je zus vraagt of je mee gaat zwemmen. Je kunt niet zwemmen,
want je hebt je hand gebroken. Voer het gesprek met je zus.

20. Kijk nog een keer naar de foto's. Geef antwoord op de vragen.
Bedenk je eigen verhaal.

Wie zijn deze mensen?
Waar zijn ze? Wat zijn ze aan het doen?
Kennen de mannen en de vrouwen elkaar?
Hoe lang zijn ze aan het sporten?

5. Praktijkopdracht

Naar buiten!

1. Bel je huisarts in het weekend. Luister naar het antwoordapparaat.
Welk nummer moet je bellen?
2. Ga naar een drogist (Etos, Kruidvat).
Welke medicijnen kun je kopen bij een drogist?
3. Je kind heeft koorts.
Ga naar de apotheek en vraag welk medicijn je je kind kunt geven.
4. Wanneer kun je je huisarts bellen?
Vraag een folder met informatie bij de assistente.

6. Overzicht woorden en standaardzinnetjes

de gezondheid
de pijn
de hoofdpijn
de buikpijn
de keelpijn
de dokter
de huisarts
de praktijk
de klacht
de koorts
de griep
de plek
de jeuk

het lichaam
het been
de voet
de tenen
de arm
de hand
de vingers
de buik
de rug
de schouder

de sport
de sportschool
de trap
het ongeluk

het beste
beterschap
sterkte ermee

overgeven
insmeren
gebruiken
krijgen
pakken
spellen
hoesten
niezen
bewegen
schaatsen
voetballen
vallen
brengen

moe
misselijk
verkouden
gebroken
gezond

het gezicht
het oog
het oor
de neus
de mond
het haar
de keel

de apotheek
het recept
de zalf
de druppels
de tabletten
het medicijn
het drankje
drie keer per dag

Wat vervelend!
Wat is er aan de hand?
Wat kan ik voor u doen?
Wat is er gebeurd?
Ik voel me niet lekker.
Ga je mee?
Ik heb geen zin.

7. Begeleidershandleiding

Algemeen

De modules

Het materiaal is:

- ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging tot niveau A1(+).
- gericht op de *mondelinge vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren.

Wat kan een NT2-deelnemer op niveau A1?

Een deelnemer kan:

- vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen begrijpen en gebruiken;
- kan zichzelf aan anderen voorstellen;
- kan vragen stellen en beantwoorden over vertrouwde dagelijkse onderwerpen;
- kan reageren op een ander als de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.

Op dit niveau mag je nog geen volzinnen verwachten. Het taalgebruik van de deelnemer beperkt zich tot een klein aantal eenvoudige grammaticale constructies en uit het hoofd geleerde uitdrukkingen. Ook wemelt het nog van de grammaticale fouten.

Aanpak – globale werkwijze

Het materiaal bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema. Er is geen vaste volgorde waarin de modules gebruikt moeten worden. Het advies is te starten met de module 'Praten over jezelf', omdat deze module in het teken staat van kennismaking. Bovendien wordt in het materiaal voor de begeleider bij deze module meer uitleg gegeven over de werkwijze van de verschillende oefenvormen.

Het stramien en de opbouw van elke module zijn hetzelfde.

- Elke module begint met een voorblad met daarop een foto of afbeelding, de naam van het thema en een korte inhoudsopgave.
- Binnen elke module zijn steeds *vier subthema's*. Deze subthema's kunnen het beste op volgorde worden doorgewerkt. Het is goed om zo nu en dan onderdelen van de module te herhalen. Dit zorgt ervoor dat de deelnemer de stof beter kan onthouden. Als een deelnemer (een deel van) de stof al beheerst, kunnen subthema's of onderdelen daarvan ook worden overgeslagen.
- Elke subthema begint met *een foto / beeldmateriaal* met daaraan gekoppeld een aantal concrete vragen. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd.
- Daarna komt er een dialoog. In deze *teksten* zitten de belangrijkste nieuwe woorden en zinnen. De gesprekken hoeven niet woord voor woord begrepen te worden. Het gaat om die woorden en zinnen en dat de boodschap overkomt.

- De volgende stap is de *verwerking* van die woorden en zinnen. Dit gebeurt in een aantal verschillende oefenvormen. Met heel veel herhaling om te zorgen dat het ook echt binnenkomt. Zonder die herhaling blijft er te weinig hangen. Stelt u zich voor dat u in China woont en Chinees wil leren. Dan heeft ook u behoefte aan veel herhaling om enigszins thuis te raken in deze nieuwe taal. Voor u lijkt het soms misschien saai, maar voor de leerder is dat heel anders.
- Dan volgt de fase van *communicatie*. In eerste instantie is dat nog *gestuurd*: een deelnemer voert korte voorgeprogrammeerde gesprekken / reageert op standaardvragen. Die stap is erg belangrijk. Daarna pas komt oefenen met vrije productie. In bijvoorbeeld een rollenspel laat de deelnemer zien dat hij / zij een eenvoudig gesprekje kan voeren. Dat gesprekje is nooit zo goed en compleet als de dialoog en de oefeningen daarvoor. Dat is logisch en dat hoort erbij: als mensen zelf gaan praten maken ze op dit niveau nog heel veel fouten, gebruiken ze korte zinnen enzovoort. De dialogen waren de input en het voorbeeld, maar wat ze nu zelf kunnen staat nog ver af van dat voorbeeld.
- Opdrachten bij de slotfoto's: de deelnemer fantaseert zijn / haar eigen verhaal bij de slotfoto('s). Deze foto's zijn bedoeld om *de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren*. De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken; hij gebruikt de woorden en zinnen die hij tot zijn beschikking heeft. U stelt de vragen die onder de foto's staan.
- Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste *woorden en standaardzinnen*.

Wat vindt u niet terug in het materiaal?

- Lees- en schrijfoefeningen
Het materiaal is bedoeld om de mondelinge vaardigheden te verbeteren.
- Expliciete aandacht voor grammatica
Dat is op dit niveau nog niet nodig. Een deelnemer krijgt standaardzinnen aangeboden die hij/zij kan gebruiken.
- Klankoefeningen
In de modules wordt geoefend met de uitspraak van woorden en zinnen. Voor specifieke klankoefeningen verwijzen we naar Uitspraaktrainer (uitgave Boom).

Instructie

In de modules wordt gebruik gemaakt van steeds dezelfde instructie. Bij elke instructie hoort een pictogram ter illustratie (zie bijlage). De woordenschat die in de instructie gebruikt wordt staat in onderstaand kader.

bekijk	loop rond	de begeleider	het woord nog een keer
luister	tik	het gesprek	de zin
praat	geef antwoord	de vraag	de foto
wijs aan	zeg na	het antwoord	het plaatje

Total Physical Response

Met TPR (Total Physical Response) wordt het leren van taal gekoppeld aan fysieke actie. Via TPR kan de begeleider steeds de nieuwe woorden / instructies introduceren en oefenen. Hoe werkt TPR? Een concreet voorbeeld:

De begeleider wil duidelijk maken wat de instructie 'wijs aan' betekent. Hij / Zij zegt: ik wijs de tafel aan. De begeleider wijst **tegelijkertijd** de tafel aan. Dit herhaalt hij / zij een aantal keer waarbij steeds een ander (bij de deelnemer bekend) woord gebruikt wordt (stoel, boek, muur etc.). De volgende stap is dat de begeleider instructies geeft aan de deelnemer die hij / zij moet uitbeelden. Daarna kan de link gelegd worden naar de specifieke oefening.

De oefeningen

De deelnemers hoeven niet of nauwelijks te schrijven. Zij reageren op vragen door dingen aan te wijzen, vingers op te steken, te tikken, iets te doen en/of te praten. Dit is ook voor leerders die wel kunnen lezen en schrijven een prima manier om mondelinge taal te verwerven. Als deelnemers niet kunnen lezen, moet de begeleider de geschreven antwoorden voorlezen

Een aantal oefeningen heeft enige uitleg nodig:

- De luisterteksten

De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de tekst / het gesprek;
- de deelnemer luistert nog een of twee keer, hierbij zijn begripsoefeningen opgenomen;
- de begeleider bespreekt met de deelnemer de tekst / het gesprek aan de hand van de begripsoefeningen.

- Taalriedel

De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met tekst / zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

Nb. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

- Zeg na

Zeg na is te vergelijken met de taalriedel. De zinnen staan niet op de audio, de begeleider leest de zin voor, de deelnemer zegt na.

Bij een aantal oefeningen staat meer informatie in de begeleidershandleiding die bij elke module beschikbaar. Dit kunt u zien aan dit pictogram.

Groepsgrootte

De meeste oefeningen kunnen zowel in groepjes van twee/drie als ook in grotere groepen gedaan worden. De dialogen kunnen in een grotere groep – na een duidelijke instructie van de begeleider – geoefend worden in tweetallen. De begeleider loopt langs, luistert naar wat er gezegd wordt (maar verbetert niet elke fout) en helpt en ondersteunt waar dat nodig is. Het gaat in deze fase van taalverwerving om het stimuleren van praten en durf en zelfvertrouwen.

Specifieke instructies bij de oefeningen

1. Ben je ziek?

Oefening 3 en 4:

Transcript *Ben je ziek?*

Paula: Hé Mirka, hoe gaat het?
Mirka: Niet zo goed.
Paula: Ben je ziek?
Mirka: Ja, ik heb hoofdpijn.
Paula: Heb je ook koorts?
Mirka: Nee hoor, dat niet.
Paula: Zal ik een eh ... paracetamol voor je pakken?
Mirka: Ja, graag. Misschien gaat het dan beter.
Paula: In ieder geval: beterschap!
Mirka: Ja, dankjewel.

Oefening 5:

TPR met lichaamsdelen. Wijs eerst delen van je lichaam aan en benoem ze. Geef daarna opdrachten. Doe de opdrachten eerst zelf voor.

Vb. dit is mijn hoofd, dit zijn mijn oren, dit is mijn knie enz.

Vb. doe je mond dicht, leg je hand op je buik, wijs je schouder aan, leg je linkerhand op je rechterknie, enz.

Oefening 6:

De deelnemers tekenen het gezicht aan de hand van opdrachten. Vb. teken twee oren, teken een nek, teken een mond enz.

Oefening 8:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst
- de deelnemer spreekt mee met de audio met tekst / zonder tekst (met de herhaling van iedere zin)
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

Oefening 9:

Lees de volgende zinnen voor:

- *Hoe gaat het?*
- *Ik heb buikpijn.*
- *Ben je ziek?*
- *Heb je koorts?*
- *Ik heb pijn in mijn schouder?*
- *Heb je pijn in je hoofd?*
- *Mijn vinger doet pijn.*
- *Ik heb geen koorts.*

Oefening 15:

Memory. Maak kaartjes van de lichaamsdelen (zie bijlage op p. 42). Zorg dat er van elk lichaamsdeel twee kaartjes zijn. Speel memory. De deelnemers benoemen steeds het plaatje op het kaartje dat ze omdraaien.

Oefening 17:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

2. Bij de huisarts

Oefening 3, 4 en 5:

Transcript *Bij de huisarts*

Huisarts: Goedemorgen mevrouw Winter.
Mevrouw Winter: Goedemorgen dokter.
Huisarts: Wat kan ik voor u doen?
Mevrouw Winter: Nou, ik heb een eh ... rode plek op mijn arm.
Huisarts: Mag ik even kijken?
Ja, dat is een vervelende plek. Heeft u ook jeuk?
Mevrouw Winter: Ja! Vooral 's nachts.
Huisarts: Hoe lang heeft u deze plek al?
Mevrouw Winter: Ehm ... zeker drie weken.
Huisarts: Mmm. Ja, dat is al lang. U krijgt van mij een zalf.
U moet de plek drie keer per dag insmeren met deze zalf.
Mevrouw Winter: En eh ... hoe lang moet ik de zalf gebruiken?
Huisarts: Nou, in ieder geval deze week.
Als het dan nog niet over is, moet u even terugkomen.
Mevrouw Winter: Goed.
Huisarts: Alstublieft, hier is het recept.
Mevrouw Winter: Ja, bedankt. Dag dokter.
Huisarts: Dag mevrouw Winter. Sterkte ermee!

Oefening 6:

Lees het gesprek voor tussen de huisarts en mevrouw Winter (zie transcript oefening 3, *Bij de huisarts*).

Oefening 7:

Gebruik een folder van de huisarts in de buurt.

Werkwijze bij een analfabeet → bekijk samen de uitnodiging, kijk wat een deelnemer herkent in de folder (bijvoorbeeld de cijfers), lees de tekst voor, bespreek samen de vragen.

Oefening 8:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Wat kan ik voor u doen?
2. Ik heb een rode plek op mijn arm.
3. Heeft u ook jeuk?
4. U krijgt van mij een zalf.
5. Hier is het recept voor de zalf.
6. Dag mevrouw, sterkte ermee!

Oefening 9:

Deze taalriedel is niet beschikbaar als audio. Lees de taalriedel in ritme voor. Tik hiervoor in een vast ritme met uw hand op de tafel. Volg verder de oefening zoals beschreven bij oefening 8 uit het eerste deel van deze module (Ben je ziek?).

Oefening 12:

Stel steeds de vraag 'Wat is er aan de hand?'. Stimuleer de deelnemer elke keer een ander antwoord te formuleren.

Oefening 13:

Oefening in de vorm van 'Ik ga op reis en neem mee ...'. In dit geval 'Ik voel me niet lekker. Ik heb ...'. Vb. *Ik voel me niet lekker. Ik heb hoofdpijn. – Ik voel me niet lekker. Ik heb hoofdpijn en buikpijn. – etc.*

Oefening 18:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

3. In de apotheek

Oefening 1:

Gebruik foldermateriaal van de apotheek in de buurt.

Oefening 2 en 3:

Transcript *In de apotheek (1)*

Medewerker: Dag meneer.
Meneer Bakir: Goedemorgen.
Medewerker: Zegt u het maar.
Meneer Bakir: Ik kom mijn oordruppels halen.
Medewerker: Wat is uw naam?
Meneer Bakir: Bakir.
Medewerker: Kunt u dat even spellen?
Meneer Bakir: B-A-K-I-R.
Medewerker: Een ogenblikje. Alstublieft, dit zijn uw oordruppels.
U moet ze twee keer per dag gebruiken,
's morgens als u opstaat en 's avonds als u naar bed gaat.
Meneer Bakir: Bedankt.
Medewerker: Heeft u nog vragen?
Meneer Bakir: Nee, alles is duidelijk.
Medewerker: Beterschap.
Meneer Bakir: Dank u wel. Tot ziens.

Oefening 4:

Laat 'echte' medicijnen zien.

Oefening 5:

Lees de volgende tekstjes voor. Welk plaatje hoort bij het tekstje?

- *Meneer Redouan kan niet slapen. Hij heeft van de dokter slaaptabletten gekregen.*
- *Victor hoest de hele dag. De dokter geeft hem een drankje.*
- *De baby van Alia heeft pijn in haar rechteroor. De dokter geeft Alia druppels.*

Oefening 6, 7 en 18:

Transcript *In de apotheek (2)*:

Medewerker: Hallo, kan ik u helpen?
 Lana: Ja, heeft u voor mij een hoestdrankje?
 Medewerker: Is het voor uzelf?
 Lana: Nee, het is voor mijn dochter.
 Medewerker: Hoe oud is ze?
 Lana: Ze is zeven jaar. Ze heeft griep.
 Medewerker: En heeft ze ook koorts?
 Lana: Ja, vanochtend 38,5 °C.
 Medewerker: Ah, vervelend. Hier is een drankje, € 12,75 alstublieft.
 Lana: Eh, alstublieft.
 Medewerker: En het beste met uw dochter.
 Lana: Bedankt.

Oefening 8:

Lees de zes gesprekjes voor. De deelnemer zegt welk woord ontbreekt.

- *Goedemorgen. Dag **dokter**.*
- *Mijn naam is Bakir. Kunt u uw naam **spellen**?*
- *Kan ik u helpen? Ja, ik wil een **hoestdrankje**.*
- *Zegt u het maar. Ik kom mijn **oordruppels** halen.*
- *Beterschap. Dank u wel, tot **ziens**.*
- *Bedankt. Het beste met uw **dochter**.*

Oefening 9:

Lees de onderstaande woorden twee keer voor met het accent op de juiste lettergreep.

De eerste keer luisteren de deelnemers alleen. Bij de tweede keer tikken zij op het juiste moment op de tafel, d.w.z. op de lettergreep waar het accent op valt. Lees de woorden nog een keer voor. De deelnemers tikken op het juiste moment op tafel.

- **b**eterschap
- **h**oestdrank
- **h**oofdpijn
- **m**edicijn
- **a**potheek
- **o**ngeluk

Oefening 10:

Luister naar de audio. Volg verder de oefening zoals beschreven bij oefening 8 uit het eerste deel van deze module (Ben je ziek?).

Oefening 20:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

4. Bewegen is gezond

Oefening 1:

Laat andere sportfoto's zien, bijvoorbeeld uit de krant.

Oefening 3, 4 en 5:

Transcript *Bewegen is gezond (1)*

Marcel:	Hoi Josh, met Marcel.
Josh:	Hé Marcel, hoe gaat het?
Marcel:	Ja, goed, ga je mee naar de sportschool?
Josh:	Nee, ik kan niet. Ik heb mijn arm gebroken.
Marcel:	O! Wat is er gebeurd?
Josh:	Ik ben bij de voetbaltraining gevallen. Precies op mijn arm. En nu is hij gebroken.
Marcel:	Wat vervelend! Heb je veel pijn?
Josh:	Nee hoor, dat valt wel mee.
Marcel:	Nou, eh ... ja, sterkte ermee!

Oefening 6 en 7:

Transcript *Bewegen is gezond (2)*:

- Dilek: Hoi Suzanne, ga je mee wandelen?
- Suzanne: Nee, ik heb geen zin. Ik ben moe.
- Dilek: Maar bewegen is gezond hoor.
- Suzanne: Je moet elke dag minimaal dertig minuten bewegen. Dat zegt mijn huisarts.
- Suzanne: Dat doe ik ook. Ik breng de kinderen naar school, lopend.
- Suzanne: Ik doe boodschappen, op de fiets. Ik maak elke dag mijn huis schoon.
- Suzanne: Ik ga met de trap en niet met de lift.
- Dilek: Oké, oké, ik hoor het al. Maar samen wandelen is ook gezellig.
- Suzanne: Ja, dat is waar. Heb je morgen tijd?
- Dilek: Ja hoor. Tot morgen!

Oefening 8:

Deze tabel komt van de website: www.wateetenbeweegik.nl. Klik op Beweegtest. Op de site kun je de tabel online invullen. Uitleg kopjes:

- Lopen: alles wat je lopend doet, dus niet alleen wandelen.
- Fietsen: alles wat je op de fiets doet, dus niet alleen fietsen voor je plezier.
- Sporten: spreekt voor zich.
- Huis en tuin: genoemd wordt de zolder opruimen, de tuin doen, stofzuigen, de auto wassen.
- Actie: voorbeelden die genoemd worden zijn trap lopen, dansen, stoeien met de kinderen, de dag beginnen met rekoefeningen.

Oefening 9:

Lees het gesprek voor tussen Marcel en Josh (zie transcript oefening 3, *Bewegen is gezond(1)*).

Oefening 10:

Lees de volgende zinnen voor:

- *Ga je mee wandelen?*
- *Ik heb geen zin.*
- *Bewegen is gezond.*
- *Ik breng de kinderen naar school.*
- *Ik ga met de trap.*
- *Samen wandelen is gezellig.*

Oefening 11:

Deze taalriedel is niet beschikbaar als audio. Lees de taalriedel in ritme voor. Tik hiervoor in een vast ritme met uw hand op de tafel. Volg verder de oefening zoals beschreven bij oefening 8 uit het eerste deel van deze module (Ben je ziek?).

Oefening 14:

Lees het gesprek voor tussen Dilek en Suzanne (zie transcript Bewegen is gezond (2)).

Oefening 17:

Kijk naar 'Nederland in beweging' bij omroep Max. Dit kan ook via internet www.omroepmax.nl/nib. Laat deelnemers meedoen met de oefeningen.

Oefening 18:

Lees het verhaal dat hieronder staat. Laat de deelnemer het verhaal **exact** navertellen, dus niet samenvatten. Lees het verhaal eventueel nog een tweede keer voor.

Verhaal:

Het is maandag. Bilal gaat met de fiets naar school. Hij krijgt een ongeluk. Bilal valt van zijn fiets. Hij valt op zijn schouder. Hij heeft veel pijn. Zijn moeder brengt hem naar de dokter. De schouder van Bilal is gebroken.

Oefening 20:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto's. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

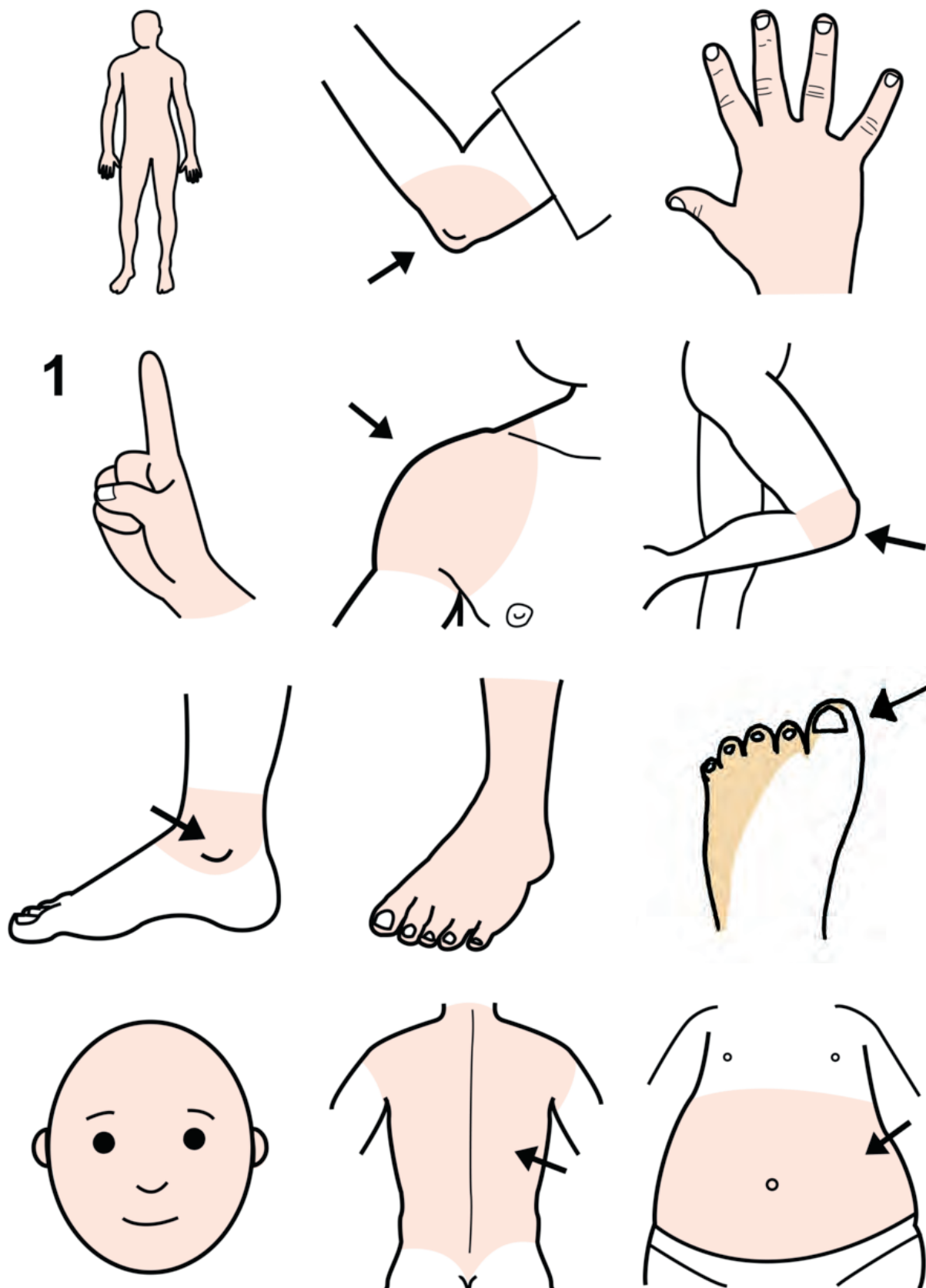
Suggesties voor extra materiaal / extra oefeningen:

- Folders van huisarts / apotheek.
- Beeldmateriaal van delen van het lichaam.
- 'Echte' medicijnen.
- Sportfoto's uit de krant.
- Bekijk samen met de deelnemer een bijsluiter / informatie van de apotheek bij een medicijn.
- Luister met de deelnemers naar liedjes. Doel hiervan is dat deelnemers de melodie van de taal horen. Vraag aan deelnemers of ze woorden herkennen. Het is niet de bedoeling dat het liedje woord voor woord wordt verstaan en/of besproken. De liedjes, die te vinden zijn op internet¹, zijn op dit niveau meestal te moeilijk. Liedjes bij deze module:
 - 'Hoofd, schouder, knie en teen' .
 - 'Dr. Bernhard' van Bonnie St. Claire.
 - '1, 2 ... Doe maar mee' van Dirk Scheele.
- Excursie naar het plaatselijke ziekenhuis. Inventariseer daar de verschillende afdelingen.
- Kaartje sturen naar een deelnemer die ziek is.
- Memory. Daar zijn verschillende varianten in mogelijk
Vb. plaatje lichaamsdeel – woord lichaamsdeel, plaatjes met lichaamsdelen of klachten, steeds de omgedraaide plaatjes benoemen.
- Spelletje Bingo: maak voor elke deelnemer een kaart met zes plaatjes van lichaamsdelen.
- Neem de Zeg na / Taalriedel oefeningen op als die mogelijkheden er zijn en laat de deelnemers hun teksten terugluisteren.

1 - Veel liedjes zijn te beluisteren via Spotify (programma is gratis te downloaden via www.spotify.com.)

Bijlage met plaatjes

Bij oefening 15 (Ben je ziek?)

Colofon

Dit product is tot stand gekomen door:

Het Begint met Taal
Koningin Wilhelminalaan 8, 3527 LD Utrecht
030-2422841
info@hetbegintmettaal.nl, www.hetbegintmettaal.nl

Algemene projectleiding: Sylvia de Groot Heupner

Vrije Universiteit Amsterdam - VU-NT2
De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam
020-5986575, 06-10817548
c.w.h.vander.voort@vu.nl, www.nt2.vu.nl

Inhoudelijke projectleiding: Vita Olijhoek (VU-NT2)

Concept & advies: Carola van der Voort

Van Dale Uitgevers
Postbus 13288
3507 LG Utrecht

Correspondentieadres: redactie@vandale.nl
www.vandale.nl / www.vandale.be

Auteurs: Martijn Baalman, Vita Olijhoek en
Carola van der Voort

Ontworpen door: Beeldenfabriek, Rotterdam

Fotografie:
Lucy Coenen, Marloes de Haan en Vita Olijhoek, Den Haag,
070-3838849, Lucycoenen@planet.nl

Audiobestanden: de bij deze module horende
audiobestanden zijn te beluisteren en/of te downloaden op
www.vandale.nl/spreektaal.

Beeldmateriaal: al het beeldmateriaal is met zorg
geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw
rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan
contact op met Het Begint met Taal.

Meer informatie? Neem contact op met Het Begint met Taal
via 030-2422841 of info@hetbegintmettaal.nl.

SpreekTaal 1 is ontwikkeld door Het Begint met Taal en de Vrije Universiteit Amsterdam en mogelijk gemaakt dankzij financiële ondersteuning van het Oranje Fonds, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

SpreekTaal – hét materiaal voor taalcoaching

SpreekTaal is de meest gebruikte methode voor taalcoaching aan anderstaligen. Het materiaal is uitgebreid getest in de praktijk en speciaal ontwikkeld voor taalvrijwilligers die anderstaligen ondersteunen met het beter leren spreken van de Nederlandse taal.

- geschikt voor zowel een-op-een taalcoaching als kleine groepen
- eenvoudig in gebruik (geen leservaring vereist)
- goede aansluiting op de dagelijkse praktijk
- laagdrempelig, leuk en leerzaam

De methode bestaat uit twee series: **SpreekTaal 1** (niveau 0 tot A1+) en **SpreekTaal 2** (niveau A1 tot A2). Beide series bestaan uit vijftien praktische modules over dagelijkse onderwerpen, zoals Eten & Drinken, Wonen en Gezondheid. Elke afzonderlijke module bevat verschillende audio-opnames en biedt materiaal voor ongeveer 5 uur taalcoaching.

De audiobestanden die bij deze module horen, zijn te beluisteren en/of te downloaden via: www.vandale.nl/spreektaal.

SpreekTaal 1 - module 1 t/m 15

1 Praten over jezelf	6 Kleding & uiterlijk	11 Gezondheid
2 Familie & vrienden	7 Leren	12 Werk
3 Eten & drinken	8 Kopen	13 Dag & tijd
4 Wonen	9 Reizen	14 Bellen
5 Vrije tijd	10 Het weer	15 Geld

Het Begint met Taal versterkt taalvrijwilligersorganisaties op ruim 250 locaties in verschillende fases bij het slim organiseren van taalcoaching aan anderstaligen. Op deze locaties oefenen wekelijks 15.000 taalvrijwilligers met 28.000 anderstaligen de Nederlandse taal. Nieuwe initiatieven kunnen op die manier gelijk aan de slag, ervaren organisaties kunnen groeien en methodes die lokaal goed werken rollen wij landelijk uit. Zo leren we van elkaar en wordt taalcoaching nóg effectiever. Zie voor meer informatie: www.hetbegintmettaal.nl

© 2018 Het Begint met Taal
© 2018 Van Dale Uitgevers

Alle rechten voorbehouden.

